

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології
Кафедра теорії та практики управління
Наукове товариство студентів і аспірантів ФСП
Представництво Польської академії наук в Києві
(Przedstawicielstwo "Polska Akademia Nauk" w Kijowie)
Талліннський університет
Інститут суспільства, права та економіки
Університет Корвінус, Будапешт
Факультет економіки
«Вестон консалтинг», Варшава, Польща
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет соціології
Інститут соціології НАН України
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна
Соціологічний факультет
Чернівецький національний університет імені Ю.Федьковича
Кафедра соціології
Українське відділення студентів політичної науки (IAPSS Ukraine)

**«Держава та глобальні соціальні зміни:
історична соціологія панування та спротиву в епоху
модерну»**

Тези доповідей

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

26-27 листопада 2015 рік

Київ 2015



Держава та глобальні соціальні зміни: історична соціологія панування та спротиву в епоху модерну: Матеріали міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ, 26-27 листопада 2015 р.) / Укладачі А.А. Мельниченко, П.В. Кутуєв, А.О. Мігалуш. – К.: Талком, 2015. – 651 с.

У 2010 році було проведено першу соціологічну конференцію за темою «Держава та глобальні соціальні зміни». За 5 років, що минули, відбулися фундаментальні та радикальні соціальні зміни на всіх рівнях світ-системи. Матеріали конференції звертаються до проблематики держави та соціальних змін, здійснивши зіставлення стану української держави (а також інших релевантних соціумів) у 2010 та 2015 роках. Інтелектуальним підґрунтям конференції слугує чотириелементна схема аналізу соціальної влади Майкла Манна, що неодноразово засвідчувала свою евристичність.

Відтак конференція зосереджується на обговоренні соціальних змін під кутами зору політичної, військової, ідеологічної та економічної влади. Також ставиться питання про можливість розбудови в Україні держави, що сприяє розвитку (developmental state). Матеріали конференції розраховані на соціологів, політологів, філософів, фахівців з політекономії та державного управління.

In 2010 the first KPI sociological conference "The State and global social changes" was held. Five years have passed and there have been fundamental and radical social changes at all levels of the world-system, both globally and regionally. Conference materials look at problems of the state and social changes by comparing the state of the Ukrainian state (as well as other relevant societies) in 2010 and 2015. The conceptual underpinning of the conference is the four-element model of social power elaborated by Michael Mann which has demonstrated its heuristic nature.

Thus, the conference focuses on discussing social changes from the angle of political, military, ideological and economic power. The question of the possibility of building the developmental state in Ukraine is also addressed. The target audience of the conference materials are sociologists, political scientists, philosophers, specialists in political economy and public administration.

ЗМІСТ	
Концепція конференції «Держава та глобальні соціальні зміни: історична соціологія панування та спротиву в епоху модерну»	18
ТЕЗИ УЧАСНИКІВ ПЛЕНАРНОГО ЗАСІДАННЯ	
Головаха Е.И. Историческое время: классические теории в современном украинском контексте	20
Макеев С.А. Состояния украинского социума из перспективы социальной структуры	21
Злобіна О.Г. Після Майдану: як відроджується баланс панування та спротиву.....	23
Tadeusz Buksinski. Powers and laws in the age of globalization	27
Wojciech Rafałowski. Policy evaluation and state identification	29
Chris Weston. Europe in the Shadow of Violence: Islamic State analysed in the Northian Conceptual Framework	31
Мельниченко А.А. Система державного управління в Україні: поглиблення кризи чи народження ефективної бюрократії?.....	32
Кутуєв П.В. Від Бегемота до Гулівера: трансформації держави доби пізнього ленінізму.....	34
Якубін О.Л. Как «устроена» наука? Три функциональные метафоры.....	36
Чукот С.А. Вплив електронного урядування на трансформацію ролі держави.....	38
Abel Polese. Policy making and “informal rights”: evidence from the Global South.....	39
Kevan Harris. States and Gravediggers: Rethinking Theories of Civil Society.....	40
Костенко Н.В. К исследованию культурных эффектов состояния «emergency».....	41
Tamas Pal. Refugees and trigger effects in East European identities: the 2015 explosion.....	43
Václav Bělohradský. Global village of leaked messages: a postmodern disenchantment	44
Богдан О. В. Тенденції змін у релігійності модерних суспільств.....	45
Бойко В.А. Міжпоколінні комунікації в умовах плинної сучасності.....	47
Борисов Р.И., Нестеренко А. Показатели (пред)профессиональных стратегий студентов украинских вузов (на примере студентов Харькова)	48
Вінникова Н.А. Глобалізація vs демократія: проблеми ефективності механізмів політичної участі громадян у контексті глобального управління	51
Войтко С.В. Індекси політичної стабільності та ефективності роботи уряду у передбаченні загроз країні	53
Голиков А.С. Тотальность и насилие: (де)конституирование "взрослого" в социальности модерна	55
Гомза І.А. Ведення війни, коерсивний приріст лояльності та будівництва держави: особливості стратегії сепаратизму	56
Денисенко Н. В. Майбуття держави часів завершення модерну як потойбіччя панування та спротиву.....	58

Єнін М.Н. Приєднання Криму до Росії і військові події на Донбасі: думки населення України	60
Іщенко А.М. Форсайт економіки України як шанс на розумне управління в умовах кризи	61
Іщенко В.О. Участь країних правих у протестах Майдану: спроба систематичної оцінки	63
Калинин В.Ю. Сектор безпеки: новейшие тенденции взаимодействия государств и транснациональных корпораций	65
Коржов Г.О. Православна релігійність і європейські цінності: можливості співіснування	66
Литовченко А, Мурадян Е. Ценностная обусловленность радикализации разделенных обществ.....	69
Локтєва І.І. Ризики і прояви соціального відтворення серед молоді ВПО.....	71
Мацко-Демиденко І.В. Яка соціологія цікавить сучасного студента?.....	73
Мицько В.М. Деструктивні тенденції сучасного Інтернет-середовища.....	75
Мовчан У.І. Проблеми побудови коаліцій в президентських системах.....	76
Николаєва В.І. Причини нерівності доступу до соціальних послуг незахищених верств населення України	78
Осипчук А.Д. Політична участь, електоральна демократія і права людини: виклики для України	80
Прієрєва О.К. Проблеми гендерних стереотипів на ринку праці	82
Савчинський Р.О. Структурна динаміка соціального простору: концептуально-методологічний ескіз	83
Скокова Л.Г. Культурні політики: експліцитні vs імпліцитні.....	87
Степаненко В.П. Конфігурації панування та спротиву в контексті інституціональних особливостей розвитку громадянського суспільства в Україні.....	88
Троян І.О. Гендерні квоти як механізм усунення дисбалансу в органах державної влади на прикладі місцевих виборів 2015 року	91
Харченко О.І. Гомофобія та гендерні стереотипи в Україні та Європі ХХІ ст.....	93
Ходус Е.В. Счастье как ресурс в ситуации эмоционального капитализма: аксеологические реконфигурации	95
Фінько А.Є. Інституція держави: соціальна функція та моральні підвалини...	97
Федорова І.І., Шаповалова О.А. Тезаурусний вектор осмислення ціннісних трансформацій простору культури в добу глобалізації	99
Чепурко Г.І. Соціальні координати цивілізаційного вибору українського соціуму	100
Черняк К.В., Чикишев Н.Д. Гомогонизация медийного дискурса в странах периферийного капитализма (на примере Украины).....	102
Шевчук М.О. Особливості конструювання національної ідентичності у сучасному суспільстві: просторовий вимір	103
Щириця Т.В. Соціальна політика держави: контроверза соціал-демократизму та неоконсерватизму	105

**СЕКЦІЯ 1. ДЕРЖАВА, СОЦІАЛЬНІ ЗМІНИ ТА МОДЕРН(И):
ІСТОРИЧНА СОЦІОЛОГІЯ МОДЕРНОЇ ДЕРЖАВИ**

Andreeva T.I. Modernism, pre-and post-modernism in understanding, practicing and regulating health	108
Barbara Markowska. The State as the Meta-capital: Bourdieu's Approach	110
Ievgeniia Zasoba. Cowboys do their best with a little help	111
Iurii Perga. The beginning of the creation of Ukrainian NGOs in the Second Polish Republic	113
Кхан Ріфат Хасан. Virtual world and the transformation of values	115
Mykhaylo Yelysieiev. The constructive aspect of the state's influence on the social development: the importance of the Japanese experience for ukrainian realities.....	117
Simon Karuga. Modernity and the process of modernization in Kenya.....	118
Troian Iryna. Gender-role scenarios of ukrainean women's participation in euromaidan protests.....	120
Багінський А.В. Репресії та реформи як варіант розвитку політичного режиму.....	122
Барченков Р.В. Подібність "Помаранчевої революції" та "Євромайдану".....	123
Березовська А.Г. Шляхи вирішення політичних конфліктів.....	125
Бичко Г.О., Смірнова В.О. Причини виникнення правового нігілізму в молодіжному середовищі українського суспільства	127
Богуславська О.С. Адам Сміт. Різновидовість людського егоїзму в економічному аспекті	128
Борзенкова С.В. Політична система як типова система управління, стабільність як її оціночна характеристика	130
Бортнійчук К.Г. Історичний досвід: його уроки та виклики	131
Бубняк С.М. Прекаріат як зародження нового соціального класу в Україні...133	
Бугайов С.В. Захист національних інтересів в умовах глобалізації	135
Будурович М.Г. Чи потрібна Україні права ідеологія. Ментальний аспект....	137
Ващенко М.А. Сутність глобалізації в рамках національної держави.....	139
Врагова Г.А. Проблеми становлення громадянського суспільства в Україні..140	
Герчановский Д.Л. Государство, способствующее развитию в контексте украинского политического ландшафта.....	141
Гльоза М.Ю. Політика позитивної дискримінації: за та проти	143
Головіна А.О. Сучасний капіталізм	144
Горбань Є.С. Виклики сьогодення: соціальна мобільність, міграція, нерівність.....	145
Горкуценко Д.С. Україна в межах світ-системи: периферія чи напівпериферія?.....	147
Дейнеко Л.В., Кушніренко О.М. Теорії модернізації і перспективи України	149
Димитров В.Ю. Модернізаційні процеси в соціокультурному просторі	151
Дутчак О.А. Від Майдану до Російської весни: роль політичних партій в радикалізації протестних тактик	153

Єгоров Ю.В. Досвід реформування економіки Сходу для українських реалій.....	154
Єнін М.Н., Коструба І. Амбівалентність соціальних наслідків графіті як явища девіації	156
Ємець А.С. Перспективи планування ультраправих партій в умовах глобалізації	158
Жушман Ю.В. Соціологія меншин у ХХІ ст.....	159
Загоруйко М.В. Интернет вещей и его общественное влияние. Новые вызовы государству	160
Засенко Ю.В. Можливі шляхи розвитку модерного українського суспільства сьогодення в геополітичній реперспективі	162
Зміяк Ю.Р. Політична участь молоді в сучасній Україні	164
Зорко Є.В. Місцеві ініціативи як відповідь на політичну кризу в Україні	165
Калашникова А.А. Моральные позиции будущих дизайнеров в контексте модернизации высшей школы	166
Кириченко Є.В. Держава і особистість за працями Нікколо Макіавеллі.....	168
Кириленко О.Н. От истории через настоящее в будущее: исследования будущего, фьючерсы и неогуманистический дискурс.....	170
Коваленко О.О., Тищенко О.О. Класична теорія громадянського суспільства: епоха модерну.....	172
Ковальчук Г.В. Громадянське суспільство: сучасні дискурси та парадигми.....	174
Козій В.І. Застереження Чарльза Тіллі	176
Коновальчук П.І. Перспективи модернізації та впровадження Е-Освіти у вищих навчальних закладах України	178
Колісник О.В. Модернізаційні тенденції сучасного соціуму	179
Коломієць Т.В. Засоби масової комунікації як інструмент конструювання модерної нації	181
Колотило М.О. Громадянське суспільство: вітчизняний контекст його становлення та розвитк	183
Коноз А.О. Держава в системі міжнаціональних відносин. Глобалізаційний вимір.....	185
Кривова О. А. Націоналізм та національна держава у процесі глобалізації... ..	186
Кузнецов Г.А. Національна держава в умовах глобалізаційних процесів	188
Куровська Г.В., Євдошенко К.О. Історичні трансформації капіталізму.....	190
Кутишенко Д. Вплив гендерних стереотипів на політичне представництво в Україні.....	192
Літош А.М. Процес глобалізації у становленні сучасного політичного устрою.....	193
Лугікова Т.О. До питання реалізації соціальної функції держави.....	195
Луценко Н.М. Громадянське суспільство як необхідна умова існування демократії.....	197
Любарська Л.В. Сучасний світовий уряд	198
Ляхович Г.В. Трансформація мовної ідентичності в епоху постмодерну:	

ДЕСТРУКТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩА

За останні роки у світі з'явилася серія публікацій аналітичного та емпіричного змісту, проблематика яких пов'язана з питаннями агресії, ворожості, насилля в Інтернет-середовищі. Констатований дослідниками деструктивний вплив Інтернет-середовища на емоційні реакції користувачів водночас не розкриває всього спектру змістових аспектів цього впливу. Саме тому ми провели вивчення частоти використання слів-маркерів, що описують деструктивні тенденції (ворожість, агресію, насилля) у віртуальному комунікативному просторі за допомогою комп'ютерного контент-аналізу (програма ContentAnalyzer v0.52).

Об'єктом вивчення стали текстові повідомлення, відеозвернення, статті, обговорення, коментарі, розміщені на Інтернет-ресурсах. Емпіричні дані щодо частоти згадування у віртуальному комунікативному середовищі зазначених деструктивних категорій були отримані в ході трьох етапів дослідження здійснених у період з 04.03.2013 по 24.03.2013 року, із 05.03.2014 по 25.03.2014 року та із 02.03.2015 по 22.03.2015 року. Базовими пошуковими системами були обрані Google, Yahoo та Яндекс.

Результати контент-аналізу досліджуваних семантичних категорій у віртуальному комунікативному середовищі засвідчили, що значна кількість обговорюваних тем, проблем, проявів емоційних реакцій відвідувачів Інтернету стосується агресії, ворожості і насилля. Було виявлено, що учасники веб-форумів, блогосфери, Інтернет-ЗМІ, у порівнянні з відвідувачами інших Інтернет-ресурсів, найчастіше обговорювали події насильницького, ворожого й агресивного характеру [1; 2].

Серед досліджуваних категорій в Інтернеті найчастіше використовується слово "агресія" та похідні від даного слова; другим за популярністю є слово-маркер "насилля", третім – "ворожість". Дані висновки підтверджуються результатами контент-аналізу за трьома (2013, 2014, 2015) роками дослідження.

Найбільш активно досліджувані деструктивні категорії використовуються учасниками веб-форумів, журналістами і відвідувачами блогів, Інтернет-ЗМІ. Найменше – авторами, адміністраторами та відвідувачами приватних сайтів, соціальних мереж і чатів. Дані тенденції були ідентичними протягом обох років дослідження.

Спілкування в режимах чатів та веб-форумів характеризується переважанням упереджених, тенденційних реакцій, що позначається на частоті використання учасниками цих Інтернет-ресурсів деструктивних категорій, зокрема тих, що вивчалися. Протягом трьох досліджуваних періодів відзначаємо найбільш стрімке збільшення кількості використання деструктивних категорій за чатами та веб-форумами.

За результатами порівняння двох діагностичних зрізів дослідження поширеності та варіативності використання користувачами Інтернету

зазначених семантичних категорій можна констатувати: протягом 2014 року було виявлено різке збільшення кількості обговорюваних тем і проблем, що пов'язані із досліджуваними деструктивними соціальними тенденціями. Так, використання семантичної категорії "агресія" збільшилося у 7,5 разів, "насилля" у 10,5 разів, "ворожість" у 10 разів; у віртуальній медіа-сфері (Інтернет-ЗМІ, блоги) теми, пов'язані з агресією, стали домінуючими, збільшивши власний контент у 11,5 разів; серед відвідувачів чатів збільшилося обговорення тем, що стосувалися насилля і ворожості у 64,5 та 33 рази відповідно [1; 2].

Третій етап дослідження (березень 2015 року), виявив зменшилася кількості обговорюваних тем і проблем, пов'язаних з деструктивними соціальними явищами, у порівнянні із 2014 роком, на 28,1%; відносно 2013 року статистичні показники обговорення і згадування досліджуваних категорій все ж залишаються високими і переважають останні у 6,3 рази. Обговорення тем пов'язаних із насиллям, попри відсоткове зменшення у 2015 році, залишилися домінантними для чатів (-7%); теми пов'язані з агресією незмінно переважають в Інтернет-ЗМІ (-9%) та блогах (-6%); використання слова-маркеру «ворожість» та похідних від нього збільшилося серед учасників веб-форумів (+3,4%), чатів (+1,1%) та блогосфери (+1,7%), вказуючи на зростання напруженості, тривожності серед учасників веб-сайтів.

Наразі триває процес аналізу отриманих емпіричних даних та підготовки до наступних етапів дослідження, що, сподіваємося, дасть можливість виявити загальні деструктивні/конструктивні тенденції сучасного Інтернет-середовища та їх чинники.

Список використаних джерел:

1. Мицько В.М. Семантико-статистичний аналіз вживання «деструктивних» лексем користувачами веб-сайтів/ В.М. Мицько// Психологія особистості: науковий теоретико-методологічний і прикладний психологічний журнал (ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). – 2014. – № 1 (5). – С. 67-80.
2. Мицько В.М. Дослідження динаміки використання семантичної категорії «агресія» користувачами Інтернету/ В.М. Мицько // Сучасні педагогіка та психологія: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 10-11 липня 2015 року). – Київ: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2015. – С. 89-92.

Мовчан У.І. (м. Харків)

uliana.movchan@gmail.com

ПРОБЛЕМИ ПОБУДОВИ КОАЛІЦІЙ В ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ СИСТЕМАХ

Довгий час в науковій літературі існувало бачення про неможливість існування стабільних коаліцій в президентській та напівпрезидентській системах. Останні дослідження показують, що президенти в таких системах